A°. 1843. N°. 63.

# ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 29 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

## Buitenlandsche berigten.

### TURKIJE.

*Van de Turksche grenzen, 14 maart.* Zoo even verspreidt zich het gerucht, dat in Belgrado eene estafette uit Konstantinopel is aangekomen, door welke *Karageorgewitsch*, *Wutschitsch*, *Petronewitsch* en *Kiamil*-pacha naar de Turksche hoofdstad ontböden worden. De vorst moet terstond, ten gevolge van deze ontbieding, den grooten raad belegd hebben, waarin echter *Wutschitsch* alleenlijk sprak, en het besluit voorschreef. Hij verklaarde, namelijk, dat hij voor zich in geen geval aan dit bevel zou gehoorzamen, de anderen mogten doen wat zij goedvonden. Intusschen zal eene volksvergadering bijeengeroepen en aan deze de beslissing der te nemen maatregelen worden overgelaten. (*Köln. Zeit.*)

### ITALIE.

*Rome, 12 maart.* De oneenigheid tusschen Rusland en den heiligen stoel nemen met iederen dag een bedenkelijker karakter aan, en reeds sedert lang zou het tot eene openbare breuk gekomen zijn wanneer men de gevolgen daarvan niet vreesde. De Russische diplomatie poogt bij voortduring de maatregelen, tegen de katholieken in Rusland en Polen genomen, te regtvaardigen en aan de curie te bewijzen, dat de keizer geen dwang jegens zijne katholieke onderdanen begeert. Het is echter vergeefs. De paus meent reeds te ver gegaan te zijn met nutteloozetoegevendheid, en houdt het voor strijdig met de belangen der kerk, iets toe te staan, dat slechts van verre als eene goedkeuring van het gedrag der Russische regering kan worden aangemerkt. Men heeft er hier dien ten gevolge reeds meermalen van gerept, dat de paus in eene nieuwe allocutie de bezwaren van den heiligen stoel aan de christelijke wereld zal openleggen, op dat men hem niet beschuldige van de zorg voor zijne toevertrouwde kudde verwaarloosd te hebben. Dat onder deze omstandigheden de aangeknoopte onderhandelingen zonder eenig gevolg blijven, kan men ligtelijk nagaan. De curie moet onder anderen op de afzetting van verscheidene bisschoppen, of teruggave der geconfiskeerde goederen der geestelijkheid, en der katholieke kerken, welke door de schismatische Grieken zijn ingenomen, benevens op de toelating van eenen roomschen nuntius in St. Petersburg en vrije correspondentie hebben aangedrongen; voorwaarden, in welke het Russische kabinet nooit bewilligen zal. Rusland verlangde, daartegen, van alles de bevestiging der door de regering aangestelde bisschoppen, en trachtte de meeste genomen maatregelen als noodzakelijk voor de eenheid van het bestuur benevens daardoor te regtvaardigen, dat men in het koningrijk Polen jezuïtische kuiperijen ontdekt zou hebben, welke de veiligheid van den staat bedreigden. Er schijnt der Russische regering veel aan gelegen te zijn, ten minste uiterlijk, in de oogen der wereld en harer katholieke onderdanen in eene goede verstandhouding met Rome te blijven. Daartoe is echter bij de onwrikbare vastheid van den heiligen stoel thans te minder vooruitzigt, daar er bij voortduring berigten van nieuwe onderdrukkingen der katholieke kerk in Rusland en Polen hier aankomen. Zoo heeft het onlangs door het Russische ministerie genomen besluit, dat de katholieke academie van Wilna naar St. Petersburg verplaatst zal worden, eenen pijnlijken indruk in het vaticaan te weeg gebragt. Hierdoor is aan de onafhankelijkheid van de katholijke kerk en geestelijkheid in Polen de laatste stoot gegeven. Men noemt dit, wel is waar, eenen eenvoudigen maatregel van bestuur; het doel springt echter in het oog aan ieder, die slechts eenigzins met de Russische politiek bekend is. Langs dezen weg zal men stelselmatig verkrijgen, waarnaar men uit alle krachten streeft — de versmelting van het katholicisme met de staatsgodsdienst, en van de Poolsche nationaliteit met de Russische.

### FRANKRIJK.

*Parijs, 25 maart.* Volgens de verzekering van sommigen verkeert de koning voortdurend in eenen zorgverwekkenden toestand, ten gevolge van wonden aan het linkerbeen, die de bestendige hulp van verscheiden artsen vereischen, en hem bij officiële receptiën des avonds noodzaken, na hoogstens tien minuten, de zaal te verlaten. Men ontkent wel niet, dat de ongesteldheid van zoodanigen aard is, dat zij den lijder nog eenige jaren het leven kan laten behouden, maar ducht echter tevens, dat zij op eenmaal eene bedenkelijke wending zou kunnen nemen.

Hiermede strookt echter weinig de verzekering van eenige dagbladen, dat Z. M. ernstig bedacht is op het sedert lang voorgenomen bezoek in de zuidelijke departementen, waarvan hij nog dezer dagen de toezegging aan eenen gedeputeerde uit Bordeaux gedaan zou hebben, althans in geval de staat der openbare zaken hem zulks vergunde.

— Het gerucht spreekt van eene voorgenomene ontruiming der Marquesas-eilanden, en van eenen last, die naar verschillende havens gezonden zou wezen, om de uitrustingen derwaarts te staken.

— De Kamer der gedeputeerden heeft het in nadere overweging nemen der voorstellen van de heeren *Duvergier de Hauranne* en *de Sade*, betrekkelijk tot het afschaffen der geheime stemming en het niet bevorderen van ambtenaren, zoo lang zij tevens volksvertegenwoordigers zijn, verworpen; beide echter met eene niet groote meerderheid, want de verwerping van het eerste dier voorstellen is met 201 tegen 193 stemmen, en die van het andere met 207 tegen 181 stemmen geschied.

— Volgens de jongste berigten uit Madrid, waren honderd en tachtig verkiezingen bekend, maar kwamen daaronder zoo vele vroeger onbekende namen voor, dat het nog niet mogelijk is te beoordeelen tot welke politieke partijen velen der benoemden behooren. Zooveel is zeker, dat de ministers *Rodil*, *Almodovar* en *Zumalacarreguy* nergens herkozen zijn, noch als senateurs noch als afgevaardigden. Vrij algemeen denkt men dan ook, dat zij en hunne ambtgenooten zich niet lang na de opening der zitting zullen kunnen staande houden, en noemt reeds de heeren *Cortina* en *Olozaga* als voorname leden van het aanstaand kabinet.

## Binnenlandsche berigten.

*'s Gravenhage, 26 maart.* Z. M. heeft benoemd tot raden van legatie, buiten bezwaar van de schatkist, mr. *T. M. Roest van Limburg*, Mr. *F. M. W. Testa* en Jhr. mr. *J. L. H. A. Gericke*, de beide laatsten gezantschaps-secretarissen, respectivelijk bij de hoven van Pruissen en van Frankrijk; tot burgemeester der gemeente Apeldoorn, *D. Bas Backer*, in plaats van mr. *C. H.* baron *van Rhemen van Rhemenshuizen*, eervol uit die betrekking ontslagen.

— Men verzekert dat, ten gevolge der tot dus ver gevoerde onderhandelingen tusschen het gouvernement en de maatschappij van weldadigheid, de zaken dier maatschappij aanmerkelijk eene gunstige wending genomen hebben; althans, ten gevolge dezer onderhandelingen, zou het hoofdbestuur der maatschappij, van het welk, zou als men weet, Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden voorzitter is, en waarvan al de leden in der tijd hun ontslag hadden ingezonden, zich bereid betoond hebben hunne functiën op nieuw te aanvaarden.

*'s Gravenhage, 27 maart.* In de zitting van de Tweede Kamer van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap, strekkende ten geleide van een ontwerp van wet, houdende voorzieningen nopens sommige in Limburg nog in werking zijnde of nu of later in te voeren veranderingen. — Verzending aan de afdeelingen.

Zijn ingekomen vijf verzoekschriften, als 1°. van boekhandelaren te Middelburg, betrekkelijk het ontwerp van het tweede boek des Wetboeks van Strafregt; 2°. van den substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Maastricht, nopens het tarief van salarissen, enz.; 3°. van den heer *Suringar* te Leeuwarden, die eene wijziging in de wet, wegens de personele belasting verzoekt, voor zoo veel de vrouwelijke dienstboden aangaat; 4°. van de commissie van onderwijs te Groningen, die er op aandringt, dat in het ontwerp van wet, betrekkelijk de conversie, de bepaling worde gelascht, dat de 5 pCts. schuldbrieven, welke zij ten behoeve van het weduwen-fonds van onderwijzers onder hare berusting heeft, met 125 pCt. zullen worden afgelost; en 5°. van advokaten te Amsterdam, betrekkelijk het voorgestelde tarief van salarissen enz. in burgerlijke zaken. — Verzending aan de commissie.

Op voorstel des voorzitters wordt bepaald, dat de lijst van sollicitanten voor de opengevallen betrekking van lid in het collegie van raden en generaal-meesteren der munt te Utrecht, zal worden gedrukt, en dat de verkiezing van drie kandidaten tot vervulling dier betrekking, morgen, dingsdag, over 8 dagen, des ochtends ten 11 ure, zal plaats hebben.

De commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan:

I. Bij monde van den heer *Boreel van Hoogelanden*: 1°. Op een adres van *T. D. Overkamp*, kalkbrander in de gemeente Winterswijk, die bezwaren inlevert [illegible] zijne industrie, in verband tot den invoer van ongeleschte kluit-kalk; en 2°. op dat van mej. *van Diest*, geboren *van Dijk*, te Zwolle, houdende medeeling van stukken, betrekkelijk beweerde regtsweigering, enz.

II. Bij monde van den heer *Scheers van Haren carspel*, op adressen van den griffier bij de arrondissements-regtbank te Gorinchem, en van griffiers bij de kantongeregten te Goes, Kortgeen en Hulst, provincie Zeeland, ten aanzien van de tarieven van justitie-kosten, enz.

Alle deze verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd, behalve dat van mej. *van Diest*, waaromtrent tot de orde van den dag wordt overgegaan.

De centrale afdeeling is gereed om verslag te doen ten aanzien van het voorstel van den heer *van Dam van Isselt*, betrekkelijk het drukken van de nota's der leden, die aan de centrale afdeeling worden medegedeeld. De voorzitter merkt op, dat, daar dit onderwerp in verband staat tot het reglement van orde der Kamer, waarover in zittingen met gesloten deuren gehandeld is, hij voorstelt het gemelde verslag in comité-generaal uit te brengen.

Dien overeenkomstig wordt besloten en de vergadering veranderd in eene zitting met gesloten deuren.

— Vrijdag avond heeft de centrale afdeeling van de Tweede Kamer met de rapporteurs eene bijeenkomst gehouden over het ontwerp van wet, betrekkelijk de

regeling van 's rijks openbare schuld. Z. Exc. de minister van financiën woonde de conferentie bij, die tot zeer laat geduurd heeft.

— Zaturdag is de centrale afdeeling met de rapporteurs vergaderd geweest over de voordragt van wet betrekkelijk de belasting op het personeel. Daarna zijn alle afdeelingen bijeengekomen over het ontwerp van wet ter aanzien der boedelscheiding.

— De directeur-generaal van oorlog heeft ter kennis van ouders en voogden gebragt, die verlangen mogten dat hunne zonen of pupillen, ten dezen jare, als kadets op de koninklijke militaire akademie worden geplaatst, dat zij, ten einde voormelde hunne betrekkingen worden toegelaten tot het vergelijkend examen, hetwelk in het midden van de maand juni aanstaande te Breda aan de aspiranten naar de boven bedoelde plaatsing zal worden afgenomen, een adres aan het departement van oorlog zullen behooren in te zenden, en wel voor den 15den mei aanstaande, zullende na dat tijdstip geene verzoeken ter admissie tot voorschreven examen meer worden aangenomen. De aspiranten zullen, om in dit jaar tot het examen te kunnen worden toegelaten, op den 1sten september aanstaande den ouderdom van 14 jaren moeten hebben bereikt, en niet ouder mogen zijn dan 18 jaren, zoodat alleen admissibel zullen wezen de jongelingen, geboren in het tijdvak van en met 1°. september 1825 tot en met 31 augustus 1829. Volgens het welmeenen van Z. M. zullen er in dit jaar bij gemelde akademie kunnen worden geplaatst: 6 kadetten voor de infanterie hier te lande; 9 kadetten voor de infanterie in de koloniën; 4 kadetten voor de artillerie hier te lande; 5 kadetten voor de artillerie in de koloniën; 2 kadetten voor het wapen der genie, mineurs en sappeurs hier te lande; 6 kadetten voor het zelfde wapen in de koloniën. Daar de opleiding voor den waterstaat in het vervolg uitsluitend op de koninklijke akademie te Delft geschiedt, worden er geene jongelieden meer voor dat vak bij de akademie te Breda aangenomen.

— Op donderdag, 13 april aanstaande, des middags ten 12 ure, zullen op het raadhuis der stad Amsterdam worden aanbesteed de navolgende werken en leverantiën, ten dienste van den Rijn-spoorweg; als: 1°. het metselen van gebouwen tot berging en reparatie van locomotieven en rijtuigen op het stationsplein te Utrecht, benevens de daarbij behoorende lokalen en inrigtingen voor werkplaatsen en magazijnen; 2°. het stichten van een stations-gebouw, met daarbij behoorende inrigtingen, op het stations-plein te Amsterdam; 3°. het bouwen van eene gemetselde loods met een gezonken spoor op het stations-plein te Amsterdam; 4°. het leveren van ijzeren bouten en moeren, krammen en plaatjes, welke vereischt worden voor eindverbindingen der spoorstaven (*rails*) op het gedeelte wegs tusschen Amsterdam en Utrecht, en zulks in drie afzonderlijke perceelen en daarna in massa; en 5°. het leggen van het roosterwerk en van de spoorstaven (*rails*) op het gedeelte wegs, begrepen tussen de Heijkop, nabij Breukelen, en den Vaartschen Rijn, nabij Utrecht.

— Men verneemt dat de 2 ijzeren bruggen en ander ijzerwerk, ten dienste van den Rijn-spoorweg, waarvan de levering door de Heeren *van Berkum* te Utrecht en *van Tienhoven* te Amelde aangenomen is, wederom in de ... gieterij van de heeren *L. J. Enthoven & Comp.* zullen vervaardigd worden.

*Arnhem*, 27 *maart*. Men schrijft uit Helchteren (Belgisch Limburg) »Voor eenige dagen heeft eene opligting, met voorbeeldelooze slimheid, in eene pachthoeve der gemeente Houthalen plaats gevonden. Twee personen, vermoedelijk joden, met welke de pachter eenige zaken had gedaan, kwamen in den avond bij hem, en beklagen zich bitter dat een landbouwer uit Gheneck, die hun beesten verkocht had, weigerde tien-gulden-stukken aan te nemen, en volstrekt in vijf-frank-stukken wilde betaald worden. Zij verzoeken dus den pachter hun het geld tegen vijf-frankstukken te wisselen. De pachter weigert, onder voorwendsel, dat de stukken van vijf-franken gemakkelijker voor hem zijn. Toen bieden zij hem aan, de vijffrank-stukken tegen Fransche kroonen in te wisselen. Nu neemt hij het voorstel aan en de joden vertrekken, beloovende den volgenden morgen met de kroonen te zullen terugkomen.

Den volgenden dag vertoonen zij zich op het bepaald uur, maar daar de pachter eenigen achterdocht had opgevat, bieden zij aan, hem zelfs eene grootere som in kroonen dan zij voor de betaling noodig hadden ter hand te stellen.

Eindelijk geeft de landman toe, maar onder beding dat hetzelfde aantal vijf-frank-stukken hem twee dagen later zou worden teruggegeven, en dat de kroonen hem slechts als pand zouden verblijven. De joden nemen het voorstel aan, spreiden een foulard uit, tellen daarop een aantal kroonen uit, zelfs tot hooger bedrag dan de vijf-frank-stukken, welke zij noodig hadden, wikkelen het pakje met de grootste zorg in, zetten er hunne cachetten op, en vertrekken toen, maar niet zonder aan den pachter verzocht te hebben eenen stal in gereedheid te brengen, ten einde de koeijen te ontvangen die zij te Gheneck gingen halen.

De bepaalde dag voor de terugkomst der beide vreemdelingen verstrijkt. Den volgenden dag geen tijding. Drie, vier, dagen gaan voorbij en de joden vertoonen zich niet. Eindelijk begeeft zich de bedrogene naar zijnen burgemeester, men opent het pakje, en men vindt er slechts stukken van 10 centimes in! De sluwe gaauwdieven hadden hem waarschijnlijk een pakje in de hand geduwd volkomen gelijk aan dat geene, hetwelk de kroonen bevatte.

In weerwil van de ijverige nasporingen der justitie heeft men de schuldigen nog niet kunnen uitvinden. Drie honderd vijftig stukken van vijf franken zijn op die wijze ontvreemd.

*Arnhem*, 28 *maart*. *De Augsburger Allgemeine Zeitung* bevat nu eveneens een berigt omtrent het uitbreken van onlusten op Banca; dit blad laat zich uit Batavia den 27sten october melden: »De laatste tijdingen van het eiland Banca behelzen, dat in de noordelijke distrikten van dit eiland de Chinesche bergwerkers onze regering in de laatste dagen van augustus de gehoorzaamheid hebben opgezegd. Verscheidene bloedige gevechten zijn daar tusschen de Nederlandsche troepen en de opstandelingen reeds voorgevallen. Waarschijnlijk zal in de volgende week een expeditie-korps van 5 of 600 man van hier naar Muntok worden ingescheept, hetwelk, vereenigd met de zich op Banca bevindende troepen, de oude orde spoedig herstellen zal. Niet minder ongunstig luiden de berigten van de noordwestkust van Sumatra. Sinkel en nog eenige Nederlandsche havens worden reeds sedert 5 of 6 weken door de Atschinezen geblokkeerd. Van Padang zijn eenige schepen met troepen naar Sinkel afgegaan. De vrede met de Atschinezen zal nog langen tijd gestoord blijven; naar de ondervinding leert, verzamelen de Atschinezen, hoe dikwerf zij ook door onze troepen geslagen worden, steeds nieuwe krachten, en vallen gedurig vijandig in Nederlandsch Indië; het is ook hunne schuld, dat verscheidene Maleische vorsten op Sumatra nog zeer afkeerig van de Nederlanders zijn."

— Van Groningen wordt onder dagteekening van den 23sten dezer geschreven:

»Vele studenten onzer hoogeschool, van de regtsgeleerde, medische en literarische faculteiten, hebben aan de hoogleeraren der theologische faculteit verzocht, om hen, door het houden van een afzonderlijk daartoe bestemd collegie, in de gelegenheid te stellen, een hooger onderwijs, en alzoo een dieper inzigt te erlangen in de waarheden van de evangelische godsdienstleer. Genoemde godgeleerde faculteit heeft met welgevallen dit verzoek ontvangen, en aan den hoogleeraar *L. G. Pareau* opgedragen, om dergelijke collegiën voor die studenten te houden; deze heeft dit welwillend aangenomen, en zal zijne lessen, blijkens eene daarvan aan de Area aangeplakte bekendmaking, openen op aanstaanden maandag."

## Ingezonden stukken.

### Iets over het schoolwezen in Nederlands-Indië en de kosten van onderwijs aldaar.

Met aandoening hebben wij in de nieuwsbladen, en inzonderheid in de *Arnhemsche Courant* van den 8sten dezer, no. 48 gelezen, het berigt van het treurig uiteinde van het ongelukkige kind W. CAMBIER te Mastricht. Wij zien met verlangen te gemoet het beloofde verhaal der mishandelingen, het gehouden verhoor, het verslag der geneeskundigen, en het uit te spreken vonnis; want daar ook wij kinderen uit Indië onder ons opzigt hebben, gevoelen wij des te levendiger met allen die te dezen met ons in het zelfde geval verkeeren, hoe zwaar de verantwoordelijkheid is, welke op ons en anderen rust, en die bij den jongen ... door den oom zoo schandelijk en onverantwoordelijk ... God en menschen is miskend geworden. Voorzeker zijn de aan dat kind gepleegde mishandelingen niet in 't ... aan het besluit der vorige regering, van 13 juli 1839, no. 2, te wijten, dat de vader, door dat besluit gedwongen het kind naar Europa gezonden heeft, want zijne keuze kan geheel vrijwillig zijn; iets dat niet wij maar hij alleen weet. Maar dit neemt niet weg, dat het bestaan van dat besluit zeer vele, ja bijna alle ouders in Indië, met betrekking tot de opvoeding hunner kinderen, aan zeer groote gevaren bloots... (die der rijken niet eens in aanmerking genomen, hoewel ook hier reeds menig ernstig gevaar van meer dan eene soort het welzijn hunner kinderen bedreigt). En hier ontstaat natuurlijkerwijze de vraag, of dat besluit dan zoo dringend noodzakelijk was en nog is, dat jongelieden, in Indië geboren, om tot den ambtenaren of militairen stand te worden opgeleid, daarom *volstrekt* naar Europa moeten gezonden worden? Of de inrigtingen van onderwijs in Indië zoo slecht zijn, dat daaruit de noodzakelijkheid, om naar Europa te komen, noodwendig voortvloeit. Is dit zoo, dan zijn wij het eens met den schrijver van het artikel in de *Arnhemsche Courant* van den 18den september des vorigen jaars, no. 189 en volgende, dat op het gouvernement de verpligting rust van te zorgen, dat zij goed zijn; want men mag immers niet vermoeden, dat zij aldaar voorbedachtelijk slecht gelaten worden, ten einde de ouders, op grond van voormeld besluit, te dwingen, om hunne kinderen naar Europa te zenden; eene verwijdering, die, behalve alle andere hoogst gewigtige bedenkingen, voor de ouders en ook voor de kinderen zoo uiterst grievend is.

De vraag, of de inrigtingen van onderwijs in Indië slecht zijn, dan wel of zij het niet zijn, verdient wel eenig onderzoek. Indien wij ons niet vergissen zijn er blijkens een artikel in den *Noord-Brabander* van de maand september of october 1841, handelende over de klagten der officieren van het Indisch leger, betreffende de arbitraire bepalingen van het ... op het verhoogd pensioen-fonds, en in stede van 15 ... 20-jarig verblijf, in dat nieuwsblad reeds erge klagten over het besluit van 13 juli 1839, no. 2, aangeheven, en is in dat blad gezegd, dat in 1832 of 1833 een Amsterdamsche schoolmeester uit gunst, zoo als meestal in ons land gebeurt, naar Indië gezonden werd met zes duizend gulden vast inkomen uit 's lands kas (waarschijnlijk ook wel nog vrije woning) om te Batavia eene school op te rigten of daarover te staan. Die man moet, volgens hetgeen van hem gezegd is, wel niet onbekwaam voor zijnen post zijn geweest, doch daar zeer weinige jaren te Batavia verbleven zijnde, en toen maar reeds spoedig naar Europa zijn teruggekeerd, meer dan waarschijnlijk dat hij zijne schapen al vroeg op het droog had, en nu de ... boel gaf; want bij een traktement van *f* 6000, en — let wel op — daarenboven nog *f* 25 per maand voor elken kost-discipel (en, zoo als ons verzekerd is door lieden, die zelve meermalen in die school zijn geweest, en ten overvloede ook van discipelen derzelve, bedroeg het getal leerlingen nabij de driehonderd, misschien tijdelijk nog wel boven dat getal) laat het zich gemakkelijk begrijpen, dat men in weinige jaren al eenen mooijen stuiver kan bijeenvergaard hebben, als men zuinig is geweest of geworden. Maar wat werd er nu voor dat schoolgeld (vaarvan ...) geleerd? *Nederduitsch, schrijven, rekenen* en *Fransch*, zoo als men dat van eenen Hollandschen meester ook op eene Hollandsche school in Nederland leert; en wat het Fransch aangaat (de school was in 6 klassen verdeeld) aan de 3de klasse, waarin reeds discipelen van 12 en 13 jaren, eens in de week 2 uren les! Hoeveel kan men wel bij zulk een sober onderwijs in eene taal profiteren? En hoe veel bedroeg nu wel het kostgeld voor de kostleeringen? *f* 1200, zegge twaalfhonderd gulden, 's jaars, om in het voormelde onderwezen te worden en de kost te bekomen, en — let wel op — in een land, als ... verarming geen halve cent te besteden is ... nachtleger, wegens de geringe dekking, ... de goedkoope wijze om matrassen te maken met het vijfde kost van hetgeen daarvoor in Europa vereischt wordt, en voor *muzijk, teekenen* en *dansen*, nog extra betaald werd. En nu vragen wij, hoe veel ouders in Java of in de buiten-etablissementen wel in staat zijn, om zulk zwaar kost- of schoolgeld te kunnen betalen, waarvoor men in Nederland, in het eerste geval, *met muzijk, teeken- en danslessen*, op het duurste gerekend *f* 400 à *f* 450 's jaars, en in het tweede geval, op de zoogenaamde departementaal-scholen, met *f* 35 à *f* ... ten hoogste *f* 50 volkomen volstaan kan ... Indië, bij zulke kostbare inrigtingen, ... alleen hoogst bezoldigde ambtenaren, ...

litairen, die van de hoogste rangen, verwachten kan, dat zij zulke enorme schoolgelden van hunne lands-bezoldingen zullen kunnen afzonderen: en in geval nu een vader (gezwegen van eenen gepensioneerde of eene weduwe) 2, 3 of 4 zoons heeft, die gelijktijdig onderwijs behoeven, of dan zulke enorme uitgaven niet boven zijn bereik zijn? Reden waarom wij kinderen van hooggeplaatste ambtenaren kennen, die, omdat, in weerwil hunner hooge bezoldingen, zulke kostschool-gelden hen te zwaar drukten, verpligt zijn geweest, hunne zonen naar Europa te zenden, hoe ongaarne ook, maar omdat er het onderwijs goedkooper is.

En vraagt men verder, of hier de verpligting van het bestuur in Europa nu niet duidelijk aan den dag legt, om te zorgen voor het goed en goedkooper onderwijs der kinderen van Europeërs in Indië in het algemeen, maar bijzonderlijk van dezulken, die noch zulk zwaar schoolgeld, veel minder nog kostgeld betalen kunnen, en ook niet vermogend zijn, om, bij minder kost- of schoolgeld in Europa, de kosten der reize, verlies op over te maken wissels, van soms 10, 12 en meer percenten, en, zoo als thans het geval is, niet eens wissels kunnen bekomen, dit alles te kunnen bestrijden, behalve nog de onzekerheid in welke handen hunne kinderen kunnen vallen; want de betrekkingen, aan welke zij die zenden, kunnen ziekelijk, stervende of reeds dood wezen, wanneer de kinderen in Nederland aanlanden. Al deze bedenkingen heeft de ontwerper van het berucht besluit gewis niet overwogen of wel in den wind geslagen; en nu moet juist het ongelukkig einde van WILLEM CAMBIER — hoewel een geval, tot nog toe zonder voorbeeld — plaats hebben, om het heillooze van het besluit te bevestigen; want als er toch maar éens een kalf verdronken is, is dit immers reden genoeg om den put te dempen. Doch wij vervolgen onze beschouwingen en ondervinding.

Om ambtenaar te kunnen worden in Indië (ja zelfs militair, behalve in de geleerde vakken, bij gebrek aan goede inrigtingen ten deze, en de voor die vakken geschikte subjecten worden toch meerendeels uit Europa gezonden) is de kennis der Nederduitsche taal, schrijven en rekenen genoegzaam, en behoeft dan ook in Indië van hen niet meer gevorderd te worden, dan wat ook in Europa hoofdvereischte is en gevorderd wordt. En zoude het dan des gouvernements dure pligt niet wezen, van te zorgen, dat de in bepaalde plaatsen gevestigde scholen goed zijn, gematigde school- en kostgelden vast te stellen, en bij de keuze der onderwijzers, zoowel in Indië zelfs, maar vooral die, welke uit Holland gezonden worden, zeer stipt te werk te gaan, en volstrekt alle *gunst* uit te sluiten, elk hunner aan ten minste 12 à 16 jaren verblijf in Indië in hunne betrekking te verbinden, — het geval van ziekte uitgezonderd, maar dit dan, en liefst door militaire officieren van gezondheid, ten einde alle fraude en te gemakkelijke handligting van wege burgerlijke geneeskundigen, te doen constateren, om naar Europa terug te keeren. Men onderwerpt wel de militairen aan een bepaald verblijf, waarom ook niet een onderwijzer, die, zoodra hij uit 's landskas bezolding geniet, aan dezelfde verpligtingen als anderen behoort onderworpen te zijn.

Men zal welligt tegenwerpen willen, *dat jongelieden, in Indië geboren, te bot, te onbevattelijk zijn, om, aldaar blijvende, van de lessen behoorlijk nut te hebben; dat zij, bij de vroegere ontwikkeling van hun physiek gestel, ter ontwikkeling hunner geestvermogens naar een meer getemperd klimaat moeten worden verplaatst*, *of wel ook*, dat de uit Europa gekomen onderwijzers door de drukking van het klimaat, meer dan de lieveling, voor de waarneming hunner pligten ongeschikt worden. Op het *eerste* antwoorden wij, dat de ondervinding geheel het tegendeel bewijst; dat, even zeer als de ligchamelijke ontwikkeling in alle warme landen veel spoediger dan in onze koudere luchtstreek plaats heeft, zoo ook de wijze natuur zorgt, dat de verstandelijke ontwikkeling met de eerstgenoemde gelijken tred houdt, en, het geen men misschien ter verontschuldiging van het besluit zoude willen voorwenden, nopens de onbevattelijkheid der Indische jeugd, niet te bewijzen veel minder te verdedigen is. Want wij hebben menigvuldige voorbeelden, dat jonge lieden van $6\frac{1}{2}$, 7 à $7\frac{1}{2}$ jaren bij hunne komst in Europa reeds zeer vlug Hollandsch lezen en tamelijk goed schrijven konden, hetwelk, ten opzigte der taal, zoo te veel meer te verwonderen is, dewijl zij te huis meest altijd Maleisch spraken; ook al wat tot hunne verdere vorming noodig was in Indië zich zeer goed zouden eigen gemaakt hebben, en zij alleen maar naar Europa gekomen waren, niet uit gebrek aan het hoog noodige onderwijs, maar gedwongen door het meergemeld *besluit*, en om het te *kostbaar* onderrigt.

Op het *tweede* antwoorden wij, dat verscheiden kinderen van militairen, *zelfs te Batavia*, met de vermelde voorloopige bekwaamheden, in Europa gekomen, uitgedost, niet hun onderwijs op de aldaar bestaande Nederduitsche school verkregen hebben, dewijl daar de boel in het honderd liep, en daarom de $f$ 300 schoolgeld der ouders als in het water gesmeten dunkte, maar van militaire onder-officieren verkregen. (Wij zien, bij het naslaan van den *Javaschen Almanak voor 1843*, dat de onderwijzer van den 3den rang te Menado, genaamd HERMANN CARL DIRCKS — men lette wel op de voornamen en derzelver spelling — hoogstwaarschijnlijk een Duitscher is; en vermits ons is gemeld, dat de ongelukkige WILLEM CAMBIER, bij zijne aankomst in Holland, reeds vrij vlug Hollandsch lezen kon, is het wel waarschijnlijk, dat hij zijn eerste onderwijs te Menado ook van eenen militair zal hebben bekomen): zondert men nu misschien het Engelsch uit, dan is er voor de ouders op Java geen gebrek aan gelegenheid, om hunne kinderen Fransch en Hoogduitsch te laten leeren, niet in de scholen, maar door den een' of anderen der vele Franschen, Belgen en vooral Duitschers, die bij het leger in Indië dienen. Zelfs om muzijk te leeren ontbreekt er de gelegenheid niet. Maar de goede gelegenheden, om goed onderwezen te worden, zouden aanmerkelijk worden bevorderd, indien het bestuur in Indië tusschen beide kwam, om zulke militairen op te sporen, en, na het eindigen van hunnen diensttijd, voor het schoolwezen als hoofdonderwijzers of secondanten te plaatsen, en op hun gedrag een waakzaam oog te houden: de bevolking zou er door winnen, en men behoefde niet steeds uit Nederland voorwerpen te zenden, die of door gunst, of misschien bij gebrek aan genoegzame kunde voor eene Europische school, naar Indië gezonden worden, omdat men misschien denkt, nu er een besluit bestaat, hetwelk de ouders noodzaakt hunne kinderen naar Europa te zenden, dat die voor ons in Nederland maar halfbakken onderwijzers voor Indië goed genoeg zijn.

En dat de drukking van het klimaat de uit Europa gekomenen voor het geven van onderwijs niet ongeschikt maakt — mits er maar goede wil bij hen is, en men het er maar niet op toelegt, om spoedig rijk te worden, en, bij gemis van bepalingen nopens den tijd van verblijf, niet maar denkt, wat zal ik mij nu nog langer plagen; nu ik geld genoeg gewonnen heb, wil ik naar Europa terug keeren — blijkt uit de aangehaalde voorbeelden van militairen, die privaat onderwijs gegeven hebben. Voorts, dat men in Indië buiten aanraking met Europa ook wel kan onderwezen worden, en eene beschaafde opvoeding en onderrigt kan bekomen, blijkt almede uit het aanmerkelijk aantal Indische Europeërs van beiderlei kunne, die nimmer in Europa geweest zijn, evenwel eene zeer beschaafde opvoeding genoten hebben, toen nog de ouders dier Indische Europeërs in eenen tijd leefden, dat de geldelijke toestand van Indië niet zoo benard was als tegenwoordig het geval is, de handel bloeide, en zij de kosten eener beschaafde opvoeding nog konden bestrijden, hetwelk thans voor de rijkelijk bezoldigde of vermogende lieden bezwaarlijk, en voor de sober bezoldigden of onvermogenden, de gepensioneerden en de weduwen, die in Indië verbleven zijn, volstrekt onmogelijk is geworden bij de overmatige, ja schreeuwende school- en kostgelden, en ook met betrekking tot het zenden hunner kinderen naar Europa.

De slotsom van het vorenstaande is, dat de kosten van onderwijs in Indië veel te hoog en voor verreweg de meesten onbereikbaar zijn; dat voor de ouders, door het besluit gedwongen, om hunne kinderen naar Europa te zenden, ook voor verreweg de meesten, en voor die vrijwillig hunne kinderen wegzenden, al is het ook dat zij, zuinigheidshalve, tot de scheiding besluiten, de kosten te zwaar vallen. Dat door de achteloosheid van het bestuur der kolonie — en dat in Europa — in eene zaak van zoo groot belang, geene goede bepalingen zijn daargesteld met betrekking tot matig school- en kostgeld; dat indien al de reglementen goed zijn, het daar even zoo gaat als meestal in Nederland, slapheid, onverschilligheid in het toezigt, en aldus de schuld van het gebrek aan goed en gestadig beheer ligt bij het bestuur en bij de school-commissiën; eene inrigting in Indië zoo als in Nederland, meer *pour la forme que pour le fond*, en om door weidsche verslagen zand in de oogen te werpen dan in wezenlijk nut bestaat (de goede waarlijk de zaak behartigende niet te na gesproken.) Vele dezer commissiën bekommeren zich bitter weinig om de hun aanvertrouwde belangen. Wat baat het, bij openlijke examina alleen maar tegenwoordig te zijn, en dan uit het goed opzeggen van sommige leerlingen tot de deugdelijkheid der school te besluiten; of dat om de 2 of 3 maanden eens één lid der commissie een schooluur voor eene poos bijwoont? En wat betreft de schoolcommissiën in Indië, en speciaal der hoofdcommissie te Batavia, — het zou een zeer instructief stuk opleveren, indien met uit het archief van het Indisch bestuur zich liet geven, en dan aandachtig onderzocht, al de verslagen, welke sedert 25 jaren door de hoofdcommissie van het schoolwezen aan het Indische bestuur zijn ingezonden. Naar die verslagen, in hoogklinkende woorden opgesteld, zou men moeten oordeelen, dat het schoolwezen onverbeterlijk is en niets te wenschen overlaat: — maar helaas! de zaak is meestal geheel anders gelegen, en het is treurig de overtuiging te moeten hebben, dat zich het bestuur in Indië — en ook in Nederland — steeds door fraaije woorden laat bedotten, en zich steeds om den tuin laat leiden; niet slechts met betrekking tot het onderhavige onderwerp, maar door meest alle andere opgesmukte rapporten, die voor goede munt worden opgenomen, en waarom men er zich dan ook niet verder aan laat gelegen liggen, totdat, zoo als men zegt, de bommel losbreekt. En dit is eene der ergste kwalen, waaraan het bestuur en de te ligtgeloovige natie mank gaat.

Zie daar dus in dit stuk een klein *avis au lecteur* hoe het met het schoolwezen in Indië gesteld is, en hoe de geheele intrekking, en zoo al dat niet, ten minste aanmerkelijke wijziging van het dwangbesluit van 13 julli 1839 n°. 2, een der legaten van arbitrair gezag der vorige regering, hoogstnoodzakelijk is en heilzaam voor de tot dus ver nog getrouwe bevolking in Indië wezen zal, maar ook wezen moet. Dat schoolwezen heeft, bij den harden druk der tijden, in het algemeen belang der Indische bevolking en derzelver te-vrede-stelling, hooge behoefte aan voorziening en vaste bepalingen, maar ook aan de stiptste naleving derzelve; en te dezen opzigte vooral, ook van het strengste toezigt van het bestuur in Indië — maar ook in Nederland — ten einde te voorkomen, dat men voortaan niet door weidsche rapporten bedrogen en het onderrigt geregeld worde, zoodat het binnen het bereik van een ieders middelen en inkomen zij.

*R.*, 19 maart 1843. K.

## Politie te Deventer.

Een paar dagen in Deventer moetende doorbrengen, herinnerde ik mij spoedig, in de *Arnhemsche Courant*, van den 3den november des vorigen jaars, een ingezonden stuk gelezen te hebben over den slechten toestand van de politie in deze volkrijke stad, waarvan ten bewijze eene historie werd bijgebragt, ter gelegenheid eener ontgroen-partij van H. H. studenten, die meer dan twee uren aan de verregaande baldadigheid van het gepeupel hadden moeten blootstaan, zonder dat de politie het graauw tot zijnen pligt bragt.

Het is nu ook mij bij ondervinding gebleken, dat die politie veel te wenschen overig laat, gelijk ik uit een paar bijzonderheden overtuigend zal doen zien.

Bij het uitgaan der lagere scholen verdeelden zich de jongens van alle standen in twee partijen, de *Bergers* en *Noordenbergers* genoemd, naar het gedeelte der stad waar zij woonden, en trokken onder een woest geschreeuw en getier dapper op elkander los, de een den ander duchtig afrossende, of, wat nog erger is, met steenen naar het hoofd werpende, zoodat men genoodzaakt was op een' bescheiden afstand van het slagveld te blijven. Deze erge tooneelen, naar men mij verhaalde, vernieuwden zich dagelijks, gedurende zeker tijdperk des jaars, daar zoodanige bataljes tot de jaarlijks terugkeerende eigenaardige spelen der lieve jeugd behoorden, terwijl de politie dezen Hoekschen en Kabeljaauwschen strijd niet krachtdadig scheen te kunnen of willen beletten. — Het tweede staaltje van hare activiteit leverde zij des avonds, als wanneer ik, door eene der drukst bezochte hoofdstraten komende, getuige was van eene ander even schandelijke, hoewel minder gevaarlijke scene, welke ik in het eerst voor een vastenavond-pretje hield.

Ik hoorde, namelijk, in de verte vrij geregeld zingen, en zag vervolgens op de stoepen van eenige huizen eenen troep jongens op eene rij geschaard, omringd door eene menigte gemeen volk.

Mij naar de oorzaak van deze avond-vreugde informerende, vernam ik, dat men een gemeen straat-

liedje opdreunde, vervaardigd ter eere van een' op die hoogte wonende kleermaker, die beschuldigd werd van bij de eerzame egâ van een ander gehuwd man eene *visite nocturne* te hebben gemaakt, doch door dezer wettigen echtgenoot op heeterdaad was betrapt en erbarmelijk afgeranseld. Deze serenades, waarom niet liever een charivari, werden sedert eenige avonden gereld gegeven, bij afwisseling door de leerlingen (fabriek-jongens) van de late avondschool en de kweekelingen van de stads-teeken-academie. De ongelukkige huisvrouw van den ontrouwen snijder moest in het kraambed het schandaal van haren man geduldig aanhooren, daar de politie, in stede van het canaille uiteen te drijven, de bende gerust haren gang liet gaan.

In mijn logement teruggekeerd gaf ik aan een' spraakzamen Deventer heer mijne bevreemding te kennen, hoe het mogelijk was dat zulke verregaande ongeregeldheden door de politie geduld konden worden. »Och," antwoordde hij, »dat zijn wij hier zoo »gewoon, en de toekomst geeft weinig hoop op ver»betering, vooral sedert de benoeming van een' nieu»wen commissaris. Verbeeld u, mijnheer, een jong »mensch, ter naauwernood meerderjarig, zoo kers versch »van de academie komende, en daarbij van eene kleine »gestalte en een onbeduidend voorkomen, als com»missaris van politie in eene woelige stad van ruim »14000 zielen, waaronder al heele rare zieltjes! Een »fiks, ontzagwekkend voorkomen behoort ongetwijfeld »tot een der hoofdvereischten in zoodanigen ambtenaar. »Hij moet een leeuw schijnen — geenszins een lam of »weesmeisje — ten einde het janhagel ontzig in te boe»zemen en met schurken en dieven behoorlijk te kun»nen omspringen. Het is dus ons commissarisje niet »euvel te duiden, als hij zich onder eenen ongeredderden »hoop niet waagt, en elk standje maar laat passeren, »uit vrees van in de maling te komen, of dat er »een loopje met zijn Ed. deftig persoon mogt geno»men worden." »*Wee het land wiens koning een »kind is*," voer hij voort; »men zou dit gezegde »kunnen parodiëren, door: *wee de politie wier hoofd »een schaap is.* (1)

»»Maar," wierp ik hem tegen, »»de commissaris, »»hoe nietig zijn uiterlijk ook moge zijn, heeft toch »»zeker een aantal fiksche agenten tot zijne dienst.""

»Ja, die in de *vier*, waaronder nog een veldwachter »of *garde-champêtre*, en die overigens, met uitzon»dering van éénen, veel op oude wijven gelijken; welk »gering personeel, daarenboven, gelijk overal, met »zoo vele en veelsoortige werkzaamheden overladen »is, dat het waken tegen klopparijen, straatschen»derij en alle andere ergelijke tooneelen hun onmo»gelijk wordt."

»»Maar," vraagde ik verder, »»hoe is men toch »»aan zulk een vantje van commissaris gekomen?""

»Op eene zeer natuurlijke wijze," was het antwoord; »de oude ex-minister van justitie is nog in het land »der levenden en floreert, naar men zegt, zijn' op»volger. De eerste is, gelijk bekend is, van de ortho»doksche leer, en heeft uit vader [illegible], zaliger, »geleerd, dat men niet door *verdienste* maar alleen uit »loutere *genade* zalig wordt.

»Deze stelling nu wordt door Z. Exc. op de begeving »van postbetrekkingen toegepast. Geen ambt uit *verdiensten*, »alleen door *genade* is de stel-regel. Gij moet nu »weten, dat de begenadigde jongeling tot eene familie »behoort, die door den ex-minister, uit oude rela»tiën, rijk gezegend wordt. Zoo zijn er reeds een »kantonregter, een notaris en een regter gecreëerd, »over welke laatste benoeming men, inzonderheid »zeer verwonderd was, aangezien een ander hoogst »verdienstelijk sollicitant oneindig meer aanspraak had »op dien post, daar deze, behalve in 't bezit van bij»zondere regtskundige bekwaamheid, voor het vader»land zijne praktijk en gezondheid, gedurende eenige »jaren, had opgeofferd. Het commissariaat is nu n° »4 en de commissaris heeft nog een aantal broertjes »en neefjes. — de tijd baart rozen."

»»Nu vat ik de knoep; *Sapienti sat!*""

D., 17 maart 1843. K.

(Maar wij niet gelooven, dat ferbinteit of strenge pligtsbetrachting van de *groote* of *kleine gestalte* af-hankelijk zijn, vinden wij het eene zeer zonderlinge grief, dat het eenige, wat men den nieuwen commissaris van politie te Deventer verwijt, zijne kleine gestalte en onbeduidend voorkomen is. De praatvaar dacht zeker aan DAVID en GALIOTH niet. Ook gelooven wij, dat zijne berigtgevers uit 's Gravenhage hem ontrouwe mededeelingen doen ten opzigte van den invloed, welken de heer VAN MAANEN op zijnen opvolger zou oefenen. Na het gebeurde bij het ontslag van dien heer, ware dit meer dan zonderling.

De aangevoerde feiten ten opzigte der achteloosheid van de politie te Deventer, meenden wij echter niet te mogen achterhouden, in de hoop dat openbaarheid ook hier hare heilzame werking zal oefenen.)

(1) De praatvaar heeft hier abuis, door den commissaris van politie te noemen; integendeel staat deze onder de onmiddellijke bevelen van twee geheel verschillende magten, namelijk het stedelijk bestuur, en de regterlijke magt, en is hij alzoo als een tweeslagtig wezen (*amphibie*) te beschouwen, gelijk in de *Arnhemsche Courant*, van 27 september 1842, zeer juist is aangemerkt.

## Hoe de opperhoutvester in Nederland 's konings besluiten opvolgt.

Ieder, die eene acte voor de jagt wil erlangen, moet zich van een gedrukt verzoekschrift bedienen, hetwelk door den oppasser der jagt wordt bezorgd en regelregt van den opperhoutvester emaneert. — Zonder zulk een verzoekschrift te hebben ingevuld en ingeleverd, zou de acte niet worden verleend.

Aan den voet der gedrukte aanvraag, staan de volgende woorden:

*Dit verzoek moet vrachtvrij, met bijvoeging van 30 cents (zes stuivers) vóór den eersten april 18 , aan den houtvester van het jagtdistrikt, waarin de verzoeker woont, worden ingezonden:* ZULLENDE AN-DERZINS OP HETZELVE GEEN REGARD GESLAGEN WORDEN.

In de eerste plaats vraag ik, wie, of liever welke wet, geeft aan den opperhoutvester het regt om dertig centen voor iedere aanvraag af te nemen? — Is het voor de drukkosten en het papier, dan is het ten minste 20 centen voor elke acte te veel. Wie trekt dat geld? Hoe wordt het verantwoord? Het reglement over de jagt wil, in art. 10, dat de aanvraag op ongezegeld papier zal worden ingeleverd. — Wie geeft nu het regt aan den houtvester om eene soort van zegelgeld te heffen?

Is er geene wet die het heffen voorschrijft, dan moet dat geld sedert 1814 worden teruggegeven. — De Staten-Generaal behooren rekenschap af te vragen van die ontvangen sommen, welke veel wat zullen bedragen. Niemand behoorde het meer te voldoen, zoolang de houtvester de vordering niet door eene wet kan justificeren; en hij moge zich voor het vervolg houden voor gewaarschuwd.

Wij herinneren hem ook, dat hij leze het besluit van 8 december 1824, n°. 63.

Daar staat in art. 1. »In alle stukken van ministeriën, departementen, coloniën en andere authoriteiten van welken aard ook, zullen de sommen, daarin voorkomende, niet anders mogen worden uitgedrukt, dan in Nederlandsche guldens en cents;" en

in art. 2: »Geene der gemelde departementen etc. zullen stukken mogen aannemen, zoo niet de in dezelve voorkomende sommen alleen in Nederlandsche guldens en cents zijn uitgedrukt."

En toch geeft de opperhoutvester een stuk uit, waarin hij de munt in stuivers bepaalt, en neemt stukken aan, waarin die oude munt nog genoemd is — en nu beantwoorde men:

Hoe de opperhoutvester in Nederland 's konings besluiten naleeft?

VERBETERING.

In ons nommer van gisteren, derde bladzijde, tweede kolom, is in het vervolg van het arrest van het provinciaal geregtshof van Gelderland eene misstelling ingeslopen. Regel 30 van onderen staat: »In het uitvoerig gemotiveerde arrest heeft het hof aangenomen, dat de doodslag, door den beschuldigde, volgens zijne eigene bekentenis, aan HENDRIKA OTTEN gepleegd, en derhalve als moord (*assassinat*) te beschouwen is," lees: »Aan HENDRIKA OTTEN gepleegd, *met voorbedachten rade is volvoerd*, en derhalve als moord (*assassinat*) te beschouwen is."

*Waarde Landgenooten!*

Eene ramp, waarbij vier personen het leven verloren, trof den 17den maart jl. deze gemeente.

Eene kar, waarin zich zes personen bevonden, stortte, bij het terugkomen van de markt, door het schichtig worden van het paard, in de nabijheid der stad Arnhem, van den dijk in de onmiddellijk er langs vloeijende rivier den Rijn.

De groote diepte en de snelheid des strooms, op dat punt, waren oorzaak, dat slechts twee personen konden worden gered terwijl de vier overigen hunnen dood in het water vonden.

Een der verongelukten, een braaf huisvader — *Wilhelmus Wentholt* — zadelmaker te Zevenaar, laat eene weduwe en een kind in nog zeer jeugdigen leeftijd na. — Van vermogen ontstoken, won de nijvere man voor zijn gezin het brood, en zijne weduwe en weeze worden dus door dit ongeluk in de diepste armoede en ellende gedompeld.

Vol vertrouwen op uwe weldadigheid, vestigen wij uwe aandacht op de arme weduwe en op de ongelukkige wees, en roepen voor haar uwe hulp en ondersteuning in.

Elke gifte, hoe gering ook, zal met dank worden aangenomen; — de laatst ondergeteekende heeft zich met den ontvang van datgene belast, hetwelk uwe liefdadigheid voor de hulpbehoevenden mogt bestemmen.

*Zevenaar*, den 24sten maart 1843.

L. VERMEER, *Burgemeester.*
G. J. VAN DELDEN, *R. C. Pastoor.*
J. H. F. SPIJKER, *griffier bij het kanton-geregt.*

## Stedelijke Publicatien.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem, brengen hiermede ter kennis van de belanghebbenden, dat door den heer staatsraad-gouverneur dezer provincie is executoir verklaard het derde suppletoir kohier van het patentregt over het 3de kwartaal, dienstjaar 1842-1843.

En vermanen dezelve aan verschuldigde ter zijner tijd te voldoen.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse, alwaar gebruikelijk.

*Arnhem* den 27sten maart 1843.



## Marktprijzen.

NIJMEGEN, 27 maart 1843.

*Tarwe* ging heden goed af: *Nederlandsche* f 8.60 à f 9.25 *Cleefsche* en *Inlandsche* f 7.50 à f 8.50; geringe *Tarwe* f 6.75 à f 7. — *Rogge* naliep der markt en dag afgegaan f 5.75 à f 6.50 *Inlandsche* weinig begeerd à f 5.— *Haver* f 4.25 à f 5; *Zomer* f 4.50 à f 5.50. — *Boekweit* f 6.30 à f 6.50. — *Haver* begeerd à f 2.70 à f 3. — *Klavernaad* bijna niets te bekomen; het weinige dat er was, ging van f 19 à f 22 greetig weg.

## Waterhoogte te Arnhem.

Den 28 Maart I. El. 6 Palm 2 Duim: gew. 0 Duim: gev.


Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.